

Jätkusuutliku toidussüsteemi loomine: ELi strateegia

ELi toidu jätkusuutlikuse strateegia eesmärk on kaitsta keskkonda ja tagada kõigile tervislik toit, kindlustades samal ajal põllumajandustootjate toimetuleku.

Toidusüsteemil on teekonnal tootmisest tarbimiseni ja jäätmeteni suur mõju keskkonnale, tervisele ja toiduohutusele. Euroopa Komisjon esitles 20. mail 2020 niinimetatud [talust taldrikule strateegiat](#), mille eesmärgiks on luua jätkusuutlik ELi toidusüsteem, mis tagab toidujulgeoleku ning kaitseb inimesi ja loodust.

Eesmärkide seadmine

Strateegia loob raamistiku paljudele õigusaktidele, mille osas teeb Euroopa Komisjon ettepanekuid seadusandluseks. Nende hulka kuuluvad ELi pestitsiide käsitlevate õigusaktide ülevaatamine, uued ELi loomade heaolu eeskirjad, plaanid tegeleda toidujäätmetega ja toidumärgistustega ning võidelda toidupettustega, süsinikupõllumajanduse algatus ja ELi talusüsteemi reform.

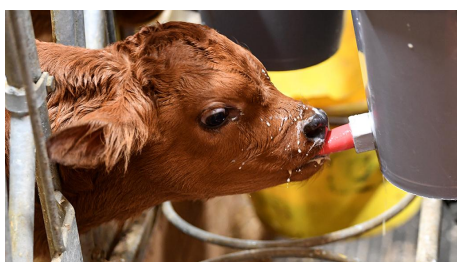
Strateegia täiendab olemasolevaid ELi õigusakte ja loob tervikliku raamistiku, mis hõlmab kogu toiduainete tarneahelat.

ELi Nõukogu ja Euroopa Parlament peavad läbirääkimisi ja hääletavad kõikide ettepanekute üle.

Strateegia peamised eesmärgid aastaks 2030

- Pestitsiidide kasutamise ja nende ohtude vähendamine 50 protsenti
- Väetiste kasutamise vähendamine vähemalt 20 protsenti
- Kariloomade ja vesiviljeluse juures kasutatavate antimikroobide müügi vähendamine 50 protsenti
- 25 protsenti põllumajandusmaa kasutamine mahepõllunduseks

Keskkonnasõbraliku toidusüsteemi loomine

Talustaldrikule strateegia

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/safe-and-sustainable-european-food_N01-PUB-200527-FORK_ev

Kuigi ELi põllumajandus on ainuke suurem põllumajandussektor maailmas, mis on vähendanud kasvuhoonegaaside heitkoguseid (alates 1990. aastast 20 protsenti), põhjustab see endiselt [pea 10 protsenti ELi tekitatud heitkogustest](#) (70 protsenti tuleneb loomakasvatusest). Koos tootmise, töötuse, pakendamise ja transpordiga on toidusektor üks peamiseid kliimamuutuse põhjustajaid.

20 protsenti

ELis toodetud toidust läheb raisku

Strateegia kohaselt peame muutma toidu tootmise, ostmise ja tarbimise viisi, et vähendada ökoloogilist jalajälge ja aeglustada kliimamuutust. Strateegia kaitseb samal ajal kõikide toiduahela toimimises osalejate elatist, luues õiglasema majandusliku tulu ja uued ärivõimalused.

Talustaldrikule strateegia on osa [Euroopa rohelisest lepest](#), mille eesmärk on [muuta 2050. aastaks Euroopa Liit kliimaneutraalseks](#). Uus strateegia on tihedalt seotud ka [uue bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga 2030](#) ja [uue ühise põllumajanduspoliitika \(ÜPP\) reformidega](#).

Talustaldrikule strateegia eesmärk on muuta ELi toidusüsteem kindlamaks ja vastupidavamaks tuleviku kriiside vastu nagu [Covid-19](#) pandeemia, ja korduvate loodusõnnetuste vastu, nagu näiteks üleujutused ja põuad.

Loe, kuidas [EL ÜPPga põllumehi toetab](#).

Taskukohase, tervisliku ja jätkusuutliku toidu tagamine

Talustaldrikule strateegia eesmärk on tagada tarbijatele **taskukohane, ohutu ja toitev toit**. See on vastuseks kodanike kasvavatele nõudmistele tervislike ja keskkonnasõbralike toodete järele.

[Eurobaromeetri 2021. aasta aprilli uuringu](#) kohaselt ostab umbes kolmandik eurooplastest mahetoitu (32%), tarbib vähem liha (31%) ning 16% arvestab oma toiduostude ökoloogilise jalajälje suurusega.

Tarbimisharjumused on küll muutumas, kuid arenguruumi jätkub. 2017. aastal suri ebatervisliku toitumise tõttu [rohkem kui 950 000 inimest](#), ja ligikaudu pooled täiskasvanud Elis on ülekaalulised. Tervislike kaupade hõlpsamaks valimiseks ja teadlike otsuste tegemiseks on Euroopa Komisjon pakkunud välja kohustusliku ja ühtlustatud **pakendi esikülje toitumisalase teabega märgistamise süsteemi**.

Globaalse ülemineku juhtimine

EL on põllumajandussaaduste ja toidukaupade suurim importija ja eksportija maailmas ning suurim mereandide turg. Euroopa toit on kõrgeima kvaliteediga maailmas ja strateegia eesmärgiks on edendada globaalset jätkusuutlikkusele üleminekut koos partneritega ja läbi [kaubanduslepete](#).

Euroopa Parlament, jätkusuutlikkuse tugev kaitsja

Parlament tervitas oktoobris vastu võetud „[Talust taldrikule](#)” strateegiat, kuid lisas ka soovitusi, kuidas seda veelgi säästlikumaks teha. Parlament rõhutas, et „[Eesmärk 55](#)“Fit for 55 pakett peaks sisaldama ambitsioonikaid eesmärke põllumajandusheidete ja maakasutuse kohta. Lisaks kohustuslikule pakendil olevale toitumisalasele märgistusele, tahab parlament, et Euroopa Komisjon võtaks käsile liha ja liigtöödeldud toidu ületarbimise probleemi, reguleerides reklaami, julgustades toodete ümberkujundamist ja seades töödeldud toiduainetele suhkru-, rasva- ja soolakoguse piirmäärad.

Parlamendiliikmed tahavad vähendada ka pestitsiidide kasutamist, et [kaitsta tolmeldajaid](#) ja bioloogilist mitmekesisust. Taaskord kutsus parlament üles [lõpetama puuride kasutamist ELi loomakasvatuses](#). Euroopa Parlament toetab eesmärki suurendada maakasutust [mahepõllumajanduseks](#) aastaks 2030, kuid tarbijaootuste reguleerimiseks on vaja vastavaid meetmeid.

„Toidu kättesaadavuse tagamine mõistliku hinnaga peab jääma prioriteediks,” ütles põllumajanduskomisjoni raportöör Herbert Dorfmann (EPP, Itaalia), samas kui keskkonna-, tervise- ja toiduturvalisuskomisjoni raportööri Anja Hazekampi (GUE/NGL, Holland) sõnul „on jätkusuutlik toidusüsteem samuti tuleviku põllumeestele hädavajalik.”

Lisateave

[Euroopa Komisjoni teabeleht \(inglise keeles\)](#)

[Euroopa Komisjon: Korduma kippuvad küsimused](#)

[Seadusandlik menetlus \(inglise keeles\)](#)

[EPRS ülevaade: roheline lepe \(inglise keeles\)](#)